

جناب آقای دکتر علی دل پیشه

رئیس محترم دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی

موضوع: بازگشت به موضوع: استعلام در خصوص استفاده از مه پاش و تونل ضد عفونی

با سلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۱۰۳/۳۴/د مورخ ۹۹/۲/۱۶ به استحضار می رساند در تونل های ضد عفونی با ورود فرد به داخل محفظه ای که آلومینیومی و یا از جنس پارچه ضد آب است نازل هایی شروع به پاشیدن ماده ضد عفونی کننده می کنند این امر موجب آغشته شدن لباس ها، صورت، دست ها، چشم ها و در اثر استنشاق، بینی افراد درون تونل با ماده شیمیایی می شود. مدت زمان عبور فرد از این تونل در بهترین حالت کمتر از ۳۰ ثانیه است البته مواردی از جزییات فنی شامل استفاده از چشم الکترونیک یا سنسورهای حساس به حرکت نیز در برخی از پیشنهادات مطرح است که برای قطع و وصل ماده گندزدا هنگام ورود فرد به تونل و یا خروج از آن استفاده می شود. استنشاق مواد گندزدا در اثر کاربرد این شیوه نیز موجب می شود افراد به صورت غیرقابل کنترلی در معرض مواد شیمیایی قرار بگیرند. ضمن اینکه عدم امکان شناسایی افراد دارای بیماری های زمینه ای از جمله قلبی، عروقی و پوستی موجب می شود اثرات سوء جانبی این اقدام غیرقابل کنترل و شناسایی باشد اعتماد کاذبی نیز در مراجعین ایجاد می کند که می تواند احتمال عدم رعایت دستورالعمل های ساده و موثری نظیر شستشوی مکرر دست ها با آب و صابون و نیز رعایت فاصله اجتماعی را افزایش می دهد. براساس آنچه گفته شد این مرکز نمی تواند کاربرد این شیوه را توصیه نماید.

در خصوص کاربرد دستگاه های مه پاش گفتنی است منطق استفاده از فن آوری مه در کنترل ناقلین بیماری ها و آفات بهداشتی و کشاورزی ایجاد ذراتی بین ۱۰ تا ۳۰ میکرون در قالب ذرات معلق در هوا است که به دلیل کوچک بودن می توانند در هوای ساکن بین ۵۶ دقیقه تا مثلا در مورد قطره با قطر ۵۰ میکرون حدود ۲ دقیقه در هوا معلق باقی بمانند به این ترتیب ایجاد پرده ای از مواد سمی می کنند که حشره پرواز کننده با عبور از میان آن دوز مرگبار ماده سمی را دریافت می کند و در نهایت ناک داون اتفاق می افتد. مدت زمان تعلیق قطرات در هوا با قطر قطره نسبت عکس دارد لذا اگر بخواهیم برای

گندزدایی سطوح از این شیوه استفاده کنیم باید قطراتی با قطر ۱۰۰ میکرومتر یا بیشتر تولید کنیم تا در کمتر از ۳۶ ثانیه تحت تاثیر جاذبه و به صورت خطی رسوب کند در این صورت فقط سطوح افقی تحت پوشش قرار می گیرد و ترک ها و شکاف ها و سطوح زیرین اشیا تحت پوشش قرار نمی گیرند. در کاربرد این شیوه مواردی چون سکون یا حرکت هوا، قطر قطره و ایجاد پوشش مناسب از مشکلات فنی و اجرایی کار است که اساسا کفایت کاربرد آن را زیر سوال می برد.

در خصوص گندزدایی لباس اگرچه توصیه دانشگاه هنگ کنگ شستن هر روزه لباس ها با آب گرم و ماده شوینده است اما مرکز مدیریت بیماری های امریکا این موضوع را فقط محدود به افرادی می نماید که مستقیما با بیمار مبتلا به کووید ۱۹ در تماس هستند در هر حال هر دو منبع شستن لباس با آب گرم و شوینده را برای رفع آلودگی از لباس کافی می دانند.

گندزدایی اماکن خارجی به صورت کلی نیز کاری عبث و بیهوده است و نه فقط موجب اتلاف هزینه می گردد، آلودگی محیط زیست را هم در پی دارد. دستورالعمل های موجود تاکید بر گندزدایی سطوحی دارد که بطور مکرر مورد لمس قرار می گیرند. گندزدایی برگ درختان، زیر و بدنه خودرو ها، کف خیابان، دیوارها و از این قبیل اقدامی است که براساس دانش موجود تا زمان تهیه این نامه از منطق پیشگیری از این بیماری تبعیت نمی کند زیرا اساسا در زنجیره انتقال بیماری نقشی ندارند.

دکتر احمد جنیدی جعفری
رئیس مرکز سلامت محیط و کار